

Роздій корів різних генотипів показав, що краще інших піддаються роздоюванню тварини ліній Красавчика КМН-746, Веселого КМН-45, Лафета КМН-629 червоно. Степової породи, Цируса 16497 українського типу червоної молочної худоби, С.Т.Рокит 252803, Гентуса 289103 чорнорябої породи прибавка по молочному жиру становить 41-59 кг за лактацію або 22,5 – 37,8%.

Вивчена здатність корів різних генотипів до роздоювання залежно від віку отелення (табл. 2).

2.Здатність корів до роздоювання залежно від віку отелення

Порода	Вік у період роздоювання в отелах	п, гол	Продуктивність за лактацію						Різниця за молочним жиром	
			попередню			останню			кг	%
			надій, кг	жир, %	мол. жир, кг	надій, кг	жир, %	мол. жир, кг		
Червона степова	II-YU	94	4319	3,91	169	5235	4,18	219	+50	29,6
	У-УІ	22	4179	3,80	159	5103	4,24	216	+57	35,8
	УП-ІХ	13	4670	4,13	193	5124	4,26	218	+25	13,0
Український жирномолочний тип червоної молочної породи	II-YU	122	4203	4,10	172	5017	4,48	225	+53	31,0
	У-УІ	20	4214	4,25	179	5156	4,77	246	+67	37,0
	УП-ІХ	3	4866	4,42	215	5195	4,68	243	+28	13,0
Чорно-ряба	II-YU	80	4168	4,10	171	5037	4,44	224	+53	31,0
	У-УІ	10	4562	3,71	169	5793	4,10	238	+69	40,8
	УП-ІХ	4	5670	3,87	219	6556	4,21	276	+57	26,0

Тварини всіх генотипів найвищу здатність до роздоювання мали на У-УІ лактаціях, прибавка становила 57-69 кг молочного жиру за лактацію, або 35,8 – 40,8 %.

УДК 636.4.082.12

А.Г.ПЛАХОТНИКОВ

ДИНАМІКА ПАРАМЕТРІВ ІМУНОГЕНЕТИЧНОЇ СТРУКТУРИ ПОПУЛЯЦІЇ СВИНЕЙ ПІД ВПЛИВОМ ВІДБОРУ

Інститут тваринництва степових районів ім.М.Ф.Іванова «Асканія-Нова» УААН – Національний науковий селекційно-генетичний центр з вівчарства

У програмах гібридизації та племінному свинарстві для одержання помісних тварин на комплексах, поліпшення існуючих порід, при виведенні нових високопродуктивних типів і ліній успішно використовуються свині породи дюрок. При цьому важливим елементом поліпшення селекційно-племінної роботи є вивчення змін генетичної структури стад під впливом відбору та методів розведення, які використовуються.

Дослідження проведені у племгоспі "Степовий" Запорізької області, стадо якого сформовано шляхом розведення свиней породи дюрок, що були

завезені у 1983 році із Чехословаччини. Всього за 26 антигенами груп крові типовано 1220 голів різних статевовікових груп.

Аналіз частоти алелей локусів груп крові поміж початковим поголів'ям і тваринами основного стада у 1989 та 1991 роках, а також у ряді суміжних поколінь показав наявність тенденції до зміни концентрації деяких алелей у напрямку, який є характерним для генетичної структури місцевих порід. Так, за 8 років розведення індекс імуногенетичної схожості поміж породою дюрорк та плановими для розведення на півдні України породами свиней підвищився на 8,9 – 12,8 відсотки.

Встановлено, що між вихідним поголів'ям та основним стадом через 10 років спостерігалася вірогідна різниця, як за частотою генотипів, так і за концентрацією алелей A, B, E, F, L локусів груп крові. Основною причиною таких змін є селекційний тиск та інтенсивне використання обмеженої кількості кнурів. Так, якщо для поповнення власного стада від 38 кнурів всього було відібрано 269 голів молодняка, то від 10 кнурів, які склали лише 26 % загальної кількості плідників, до стада введено 159 голів, що становить понад 60% ремонтного поголів'я.

У процесі адаптації свиней у стаді за системами D, E, L еритроцитарних антигенів виявлено вірогідне підвищення ($p \leq 0,05-0,001$) таких показників, як середнє число генотипів: за системою B – з 2,6 до 2,9 (при max значенні 3); E – з 9,3 до 13,2 (max 28); L – з 4,7 до 6,5 (max 10) і долі рідкісних генотипів: за системою E – з 0,153 до 0,427; L – з 0,218 до 0,330. Ці показники були визначені за формулами Л.О.Животовського (1980). Наводяться також значення рівня теоретичної і фактичної гетерозиготності за "закритими" поліморфними системами груп крові. Показано, що практично за усіма локусами фактична гетерозиготність перевищувала теоретично очікувану.

Як відомо, відбір, міграції, випадковий дрейф змінюють генетичну структуру популяцій. Популяція виходить зі стану рівноваги, міняється концентрація генів і частоти генотипів. У досліджуваному стаді спостерігалось вірогідне відхилення ($p \leq 0,001$) від генної рівноваги за системами B, E, F, L груп крові в основному за рахунок надлишку гетерозиготних генотипів. Особливо значний дисбаланс відмічено за E і L системами. Так, тварин-гетерозигот Eedg/edf було на 23,6% більше, а гомозигот Eedf/edf – на 33,3% менше від теоретично очікуваних. Також встановлено значну нестачу (близько 50%) гомозиготних за алелем L^{bcgi} особин і збільшення на 22% кількості гетерозигот Ladh/bcgi. За системами D і G фактичний розподіл генотипів відповідав передбачуваному. Аналогічна закономірність встановлена і для груп тварин суміжних поколінь. Наведена ситуація є відображенням ступеня тиску штучного відбору, методів розведення і добору в стаді, зокрема, періодичного введення в стадо кнурів із інших регіонів та племінних господарств.

Обговорюються можливі підходи з використання одержаних результатів у напрямку підвищення ефективності селекційної роботи, спрямованого відбору племінних тварин, формування генетичної структури за поліморфними локусами еритроцитарних антигенів крові.